

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2024
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Maja Kirstine Nielsen Daucke
Hold	23psb26

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Familiens betydning, opdragelse og kultur
Titel 2	Gruppepsykologiske processer og digital mobning
Titel 3	Fattige familier
Titel 4	Feltundersøgelser (ikke eksamensemne)
Titel 5	Afhængighed
Titel 6	Klinisk psykologi

Titel 1	Familiens betydning, opdragelse og kultur
Indhold	<p>Kernestof og indhold: stereotyper, fordomme og diskrimination, menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur, tilknytning, sårbarhed og resiliens, identitet og personlighed.</p> <p>Litteratur</p> <p>Brørup, Mogens, <i>Den nye psykologihåndbog</i>, (1999) s. 61-70 (Omsorgssvigt)</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): p5188 (Baumrinds opdragelsesstile), p5539 (Kulturrelativisme), p5557 Kultur møder, p5556, p5052 (Erikson), c13229 (Gergen), p5043 (Bowlby), p5046 (Stern: Det verbale selv), p5047 (Det subjektive selv), p5048 (Kerneselv), p5049 (Begyndende selv), p5187 (Barnet i den senmoderne familie), p5186 (Daginstitutionen)</p> <p>Olsen, Flemming B: <i>Kulturen og det sociale liv</i>, (20017): s. 216-224 (Social arv, mønsterbrydere og fejltilpasning)</p> <p>Barndommens svigt kan spores i hjernen, Kristeligt dagblad, 19. juni 2017</p> <p>Den danske angst for opdragelse: Claus Holm, Prodekan for formidling, DPU, Aarhus Universitet, 21. april 2012</p> <p>Hannibal Jette, Stereotyper, fordomme og diskrimination, http://www.traneneras.tk/8hqoomhgx-dsj-254/</p> <p>Jeg bliver aldrig rigtig dansk, og aldrig rigtig arabisk, betyder det at jeg er ingenting?, Politiken, 29. juli 2017</p> <p>Pas på det robuste barn, Information, 28. juni 2017</p> <p>Unge med indvandrerbaggrund er splittede mellem to liv: Videnskab.dk, 2. oktober 2014</p> <p>Vil tidligt skadede børn komme sig efter adoption? http://infolink2003.elbo.dk/PsyNyt/Dokumenter/doc/13802.pdf</p> <p>Film/filmklip</p> <p>Den perfekte opdragelse, afsnit 1, TV2, 21. juli 2017</p> <p>Min barndom i helvede, DR1, 10. maj 2012</p>
Omfang	Ca 90 sider

Særlige fokus- punkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af digitale hjælpemidler/skriftligt arbejde

Titel 2	Gruppepsykologiske processer og digital mobning
Indhold	<p>Kernestof og indhold: social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse, kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier, perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen, identitet og personlighed.</p> <p>Litteratur</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): c13918 (Hadefulde ytringer, mobning og chikane), p5628 (Moralsk frakobling), p5629 (Stanford Prison), c11565+c13265+c13266 (perception), c13230 (Giddens), c13885 (Goffmann), p5422 (Identitet), p5535 (Gruppepres og social kontrol), c10539 (Evolutionpsykologi), c10538 (Neuropsykologi), c10531 (Postmoderne psykologi)</p> <p>Fugl, Marie, Buksevand for øjnene af hele verden, DPU, 1. maj 2009</p> <p>Internettet ændrer din hjerne, Videnskab.dk, 7. maj 2011</p> <p>Madsen, Monica, Teorien bag det nye socialdynamiske mobbesyn, Center for rummelighed, 14. september 2014</p> <p>Mobbere ignorerer moralske standarder, Videnskab.dk, 10. oktober 2017</p> <p>Mobning som en form for individuel aggression, Specialpædagogik nr. 1 (s. 12-15), 2011</p> <p>Vælg dit profilbillede med omhu: andre dømmer det på et splitsekund, Videnskab.dk, 29. juli 2014</p> <p>Film/filmklip</p> <p>Hængt ud på nettet, DR2, 2017</p> <p>Zimbardo: The Psychology of Evil https://www.youtube.com/watch?v=OsFEV35tWsg</p> <p>Should you trust your first impression? https://videnskab.dk/krop-sundhed/derfor-forstehandsindtrykket-sa-vigtigt</p>

Omfang	Ca 60 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/brug af digitale platforme

Titel 3	Fattige familier
Indhold	<p>Kernestof og indhold: psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse, social adfærd og social indflydelse, menneskets udvikling, herunder betydning af arv og miljø, individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping, identitet og personlighed.</p> <p>Litteratur</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): p5236 (hukommelse), p5631 (Fravær af impuls kontrol), p5574 (Akut og kronisk stress), p5559 (Stress og coping), p5573 (Stress), p5806 (Coping), p5276+p5294+p5291+p5290 (Viden, læring og undervisning)</p> <p>Adresse i et fattigt kvarter giver dårligere mental sundhed, Kristelig Dagblad, 11. august 2011</p> <p>Børn fra trange kår styrer følelserne dårligere som voksne, Videnskab.dk, 6. november 2013</p> <p>Fattigdom hæmmer britiske børns læring, Arbejderen, 14. april 2018</p> <p>Fattigdom kan ses i børns hjerner, Psykiatrifonden, 2015</p> <p>Martin Seligman's Experiments That Lead to the Theory, 2018 https://positivepsychologyprogram.com/learned-helplessness-seligman-theory-depression-cure/#seligman</p> <p>Nej, fattigdom er ikke kun et pengeproblem viser ny forskning, det er også et adfærdspøblem, Zetland, 9. maj 2017</p> <p>Når fattigdommen går på hjernen, Politiken, 1. september 2013</p> <p>Tillært optimisme og tillært hjælpeløshed, Baseret på Schultz Larsen 2009, af Sonja Schouby, 2012</p> <p>Want to teach your kids self-control? Ask a Cameroonian farmer, NPR, 3. Juli 2017</p>

	<p>Film/filmklip</p> <p>The Marshmallow test: https://www.youtube.com/watch?v=QX_oy9614HQ</p> <p>Luxusfælden (små klip fra forskellige udsendelser): https://www.youtube.com/watch?v=VhSGxOYN-NYg&list=PLDK4UJGsiz6wM5j4gR7CepOR4TPGUdp6x&index=2</p> <p>At leve med stress, Storm Steensgaard, TV Midt-Vest, 2021</p>
Omfang	Ca 70 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/brug af digitale platforme

Titel 4	Feltundersøgelser
----------------	-------------------

Indhold	<p>Kernestof og indhold: Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data. Derudover indgår andre kernestofområder afhængig af det emne eleverne vælger at udføre deres feltundersøgelse indenfor.</p> <p>Litteratur</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): Kapitel 33 (Psykologiske feltundersøgelser).</p> <p>Film/filmklip</p> <p>De tidlige år, videnskabsmagasin om Dunedin-undersøgelsen. https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=Dunedin&orderby=title&SearchID=f7e3de95-d47f-41de-ac75-27af0866535c&index=1</p>
Omfang	Ca 60 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/brug af digitale platforme

Titel 5	Afhængighed
Indhold	<p>Kernestof og indhold: Neuropsykologi (supplerende område), Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data. Kognition og læring. Udvlingspsykologi – menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur – tilknytning, omsorg og familiens betydning for udvikling, herunder betydningen af sårbarhed og resiliens. Tæt arbejde med næste forløb: Klinisk psykologi</p> <p>Litteratur</p> <p>Ravn, Flemming André Phillip: Fra celle til selfie, <i>ibog</i> (2020): Kapitel 7 (Neuropsykologi)</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): p5531 (kognitiv dissonans), p5235 kognitiv terapi, c11344 (Den operante betingning),</p> <p>Ringgard, Anne: Kan en enkelt joint påvirke teenagerhjernens udvikling? Videnskab.dk, 16/1 2019</p> <p>Foghsgaard, Lasse: Vores indlæring er i hænderne på dopamin, Videnskab.dk, 20/10 2010</p> <p>Olsen, Flemming B: <i>Kulturen og det sociale liv</i>, (20017): s. 216-224 (Social arv, mønsterbrydere og fejltilpasning)</p> <p>Film/filmklip</p> <p>Tedtalk: What is so special about the human brain? https://www.youtube.com/watch?v=7_XH1CBzG</p> <p>Cannabis: Miracle Medicine or Dangerous Drug? https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=emneord:%20centralnervesystemet&orderby=title&SearchID=003e3fa0-585d-41fe-a267-dbc9280c5b44&index=1</p> <p>En hjernes fødsels og død (Svensk dokumentarserie i 3 afsnit om hjernen i forskellige aldre) https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=titel:%20En%20hjernes%20fødsels%20og%20død%20og%20død%20og%20død&orderby=title&SearchID=50572ce6-940e-4c5e-b594-ecc55db52c00&index=2</p>

	100 dage uden stoffer. DR-dokumentaren: https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=afh%C3%A6ngighed&fui=62&classes=GU&fromdate=0&orderby=title&SearchID=fcea5ed1-fd61-4776-a733-d7d0c4ce3684&index=1
Omfang	Ca. 70 sider
Særlige fokuspunkter	Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i: -demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske – redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser – formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag – inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger – demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden – vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger – argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde – demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/brug af digitale platforme
Titel 6	Klinisk psykologi
Indhold	Kernestof og indhold: Klinisk psykologi (supplerende område), neuropsykologi (supplerende område), Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data. Litteratur Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): Kapitel 30 (Klinisk psykologi) Svendsen, Gøye: <i>Dialektisk adfærdsterapi</i> , Socialstyrelsen. https://vidensportal.dk/boern-og-unge/selvskadende-adfaerd/indsatser/dialektisk-adfaerdsterapi

Buttenschøn, Henriette: *Dine gener kan gøre dig psykisk syg*, Videnskab.dk, 27/11 2011

Misbrug, Psykiatrifonden. <https://psykiatrifonden.dk/diagnoser/misbrug>

Jeg begyndte at blomstre igen (case) <http://www.en-af-os.dk/da/Raad-og-Viden/Personlige-historier/Guiseppes-histories>

Koldbye, Charlotte: *Hashpsykoser fører til skizofreni*, Videnskab.dk, 6/5 2008

Stærkind, Bjarke: *Recovery*, Kompetencecenter for rehabilitering og recovery

Navidad, Angel, *Rosenhan (1973) Experiment On being Sane in Insane Places* (summary), Simplypsychology, 16/11 2021

Ahle, Gitte: *Debat - Psykiatere og psykologer: Økonomisk gevinst at investere i mennesker med psykiske lidelser*, Altinget, 16/12 2020

Film/filmklip

Elektrochok, indefra med Anders Agger.

<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=elektrochok&orderby=title&SearchID=643c0cc7-6bdf-4171-8988-927eeb5be4a7&index=3>

Ud af hashtågerne, Mormors vilde ungdom,

<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=ud%20af%20hasht%C3%A5gerne&orderby=title&SearchID=57fde32f-ccd9-4a71-9666-a77e074b5510&index=3>

Pigen på den lukkede, dokumentarserie i 3 dele om Anna med dobbeltdiagnose,

<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=pigen%20p%C3%A5%20den%20lukkede&orderby=title&SearchID=80780ee8-40d6-4c06-8d85-dabfbef59404&index=1>

Arver jeg sygdommen -Når mor eller far er psykisk syg (afsnit 3),

<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=arver%20jeg%20sygdommen&orderby=title&SearchID=dafa6c8d-1cb1-4a74-8920-ae2ea5e641fe&index=1>

En farlig arv (afsnit 2+4),

<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=en%20farlig%20arv&orderby=title&SearchID=ee065cb3-2534-4415-8779-3ca33d858f4b&index=2>

Omfang	Ca. 70 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/brug af digitale platforme